

اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان غربی

عنوان درسامه: مطالعات اجتماعی ((پایه نهم))

فصل: ۹

عنوان درس: ۱۷: فرسنگ

تدوین: شریف پور

ذکر امروز :

سُبْحَانَ الْبُرُوقِ

زینا و ملک احمد

اهداف درس فرهنگ

فرهنگ چیست

لایه ها و اجزای مختلف آن کدام اند

چگونه با هم ارتباط دارند؟

این تصاویر نگاه کنید در هر تصویر فعالیتی نمایش داده شده جهت ارتباط و نمایان گر فرهنگ ان جوامع است

قند ساییدن در مراسم ازدواج، ایران

جشن برنج، زابن

بازار شناور، تایلند

تعریف اول :

به طور کلی، فرهنگ یک جامعه شیوه زندگی آن جامعه است

جامعه برای زندگی در کنار هم از چه شیوه های مشترکی استفاده می کنند.

باورها و اعتقادات

تغذیه

پوشاک

آداب و رسوم

برقراری ارتباط

نحوه استفاده از محیط طبیعی

قوانین و مقررات

جامعه بدون فرهنگ وجود ندارد و فرهنگ هم بدون جامعه به وجود نمی آید.

فرهنگ آموختنی است یعنی چه؟

یعنی از طریق ژن به ارث نمی رسد بلکه از راه آموزش و تربیت از نسلی به نسل دیگر منتقل می شود.

تعریف دیگر فرهنگ:

به همین دلیل، فرهنگ را آگاهی و اندیشه مشترک اعضای یک جامعه نیز می گویند.

فرهنگ در جریان (فرایند) اجتماعی شدن آموخته می شود.

اجتماعی شدن یا جامعه پذیری:

تعریف:

فرایندی طولانی مدت از تولد تا آخر عمر

افراد از طریق آن، زندگی در جامعه را می آموزند

خود را با آن منطبق می کنند

چرا اجتماعی شدن فرایندی بسیار مهم در زندگی است؟

زیرا افراد نمی توانند بدون آن به زندگی در جامعه ادامه دهند.

چگونه اجتماعی شدن سبب تداوم جامعه می گردد؟

در یک جامعه افراد

عقاید و باورها

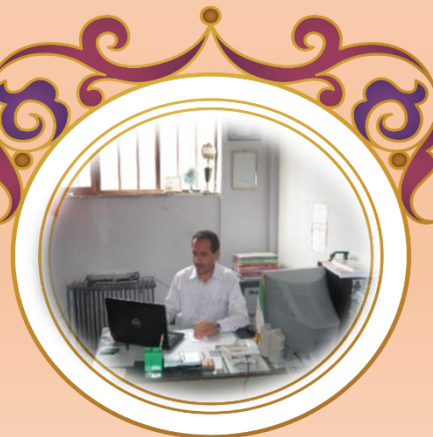
قوانین

رسوم

شیوه ابراز احساسات

هیجانات

از دیگران می آموزد و به افراد دیگر یاد می دهد.

یک فرد در چه مکان های و با چه افرادی اجتماعی می شود؟

3

دوستان یا گروه
همسالان

2

رسانه های جمعی

1

خانواده

6

محل کار

5

خدمت سربازی

4

دانشگاه

نخست خانواده

در فرایند اجتماعی شدن، کدام لایه های فرهنگ انتقال می یابند؟

نماد

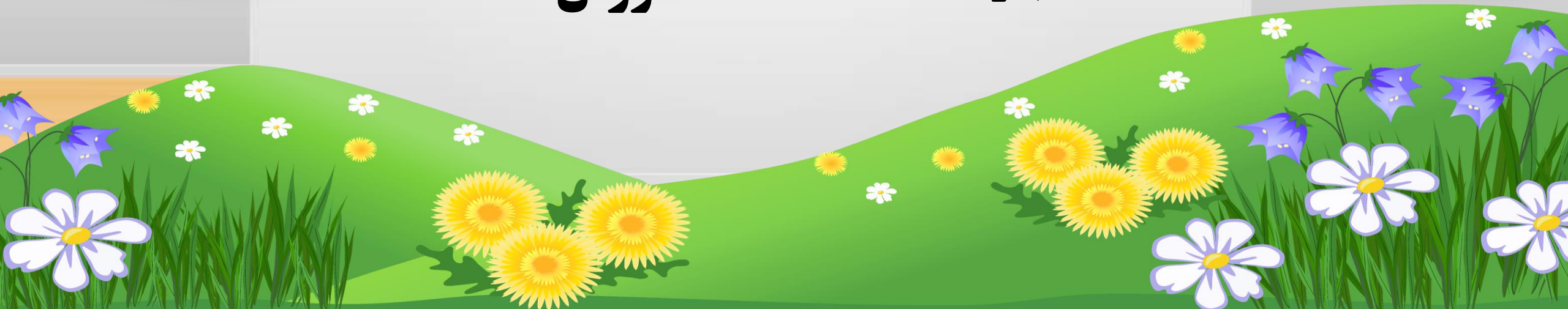
ارزش ها

هنجارها

عقاید

لایه های فرهنگ کدامند؟

ارزشها

عقاید

هنجارها

نمادها

لایه درونی

لایه درونی

لایه بیرونی

لایه بیرونی

معمولاً وقتی با جامعه ای روبه رو می شویم، نخست **اشکال ظاهری** فرهنگ آن را درمی یابیم، جامعه را بیشتر و دقیق تر بررسی کنیم، به **جنبه های عمیق تری** از فرهنگ آنها پی می بریم.

نمادها

نماد، نشانه یا نماینده یک چیز دیگر است به طوری که با دیدن نماد، به یاد آن چیز می افتیم.

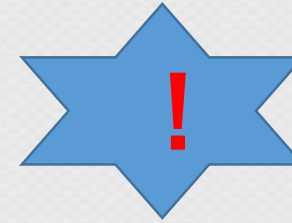

نماد پرسش

برای مثال، علامت

نماد تعجب

علامت:

هر جامعه ای برای انتقال مقصود و معانی مورد نظر خود، از انواع معینی از نمادها استفاده می کند

زبان گفتاری و نوشتاری، تصاویر، بناها، نوع پوشاک و همه اشیا و دست ساخته های انسان و همچنین برخی رفتارها نقش نمادین دارند.

هنجار چیست ؟

تعاریف :

هنجارها، رفتارهای معینی هستند که در یک گروه یا جامعه پذیرفته شده و متداول اند.

به عبارت دیگر، به قواعد و شیوه های مورد قبول یک جامعه برای انجام دادن کارهای مختلف، هنجار می گویند.

حیطه های هنجار کدامند ؟

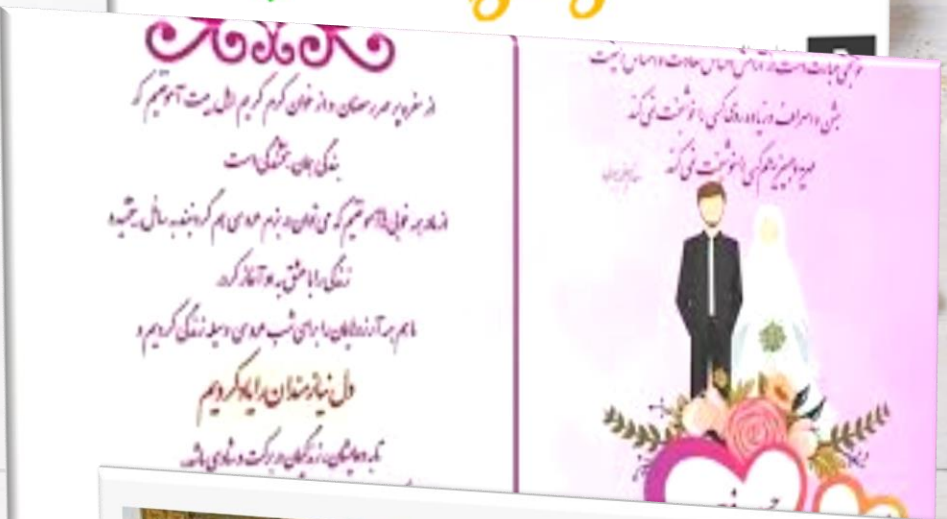
عادت ها

مناسک مذهبی و قواعد

آداب و رسوم اجتماعی

قوانین و مقررات

ازدواج، قوانین خرید و فروش، قوانین عبور و مرور

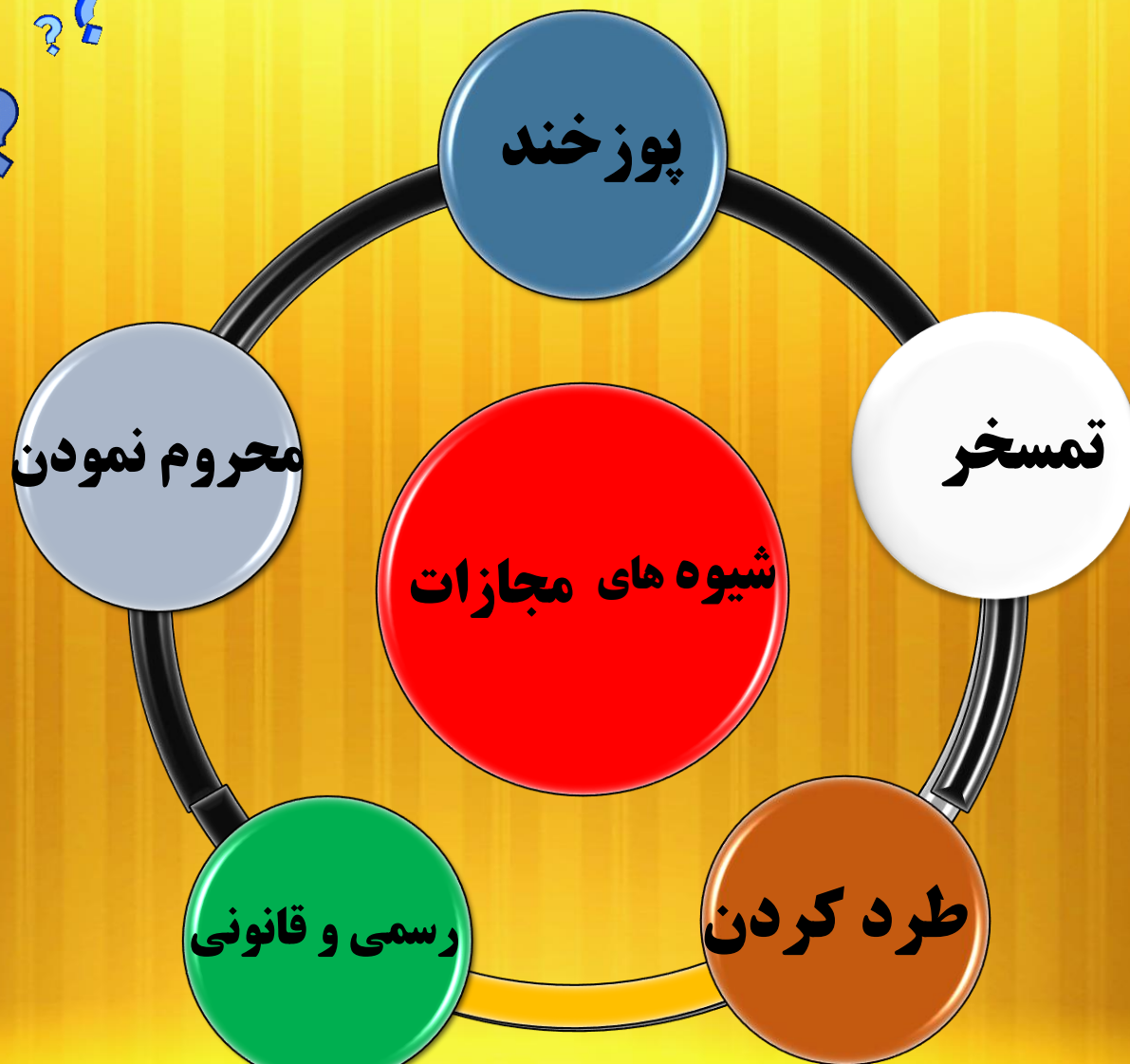
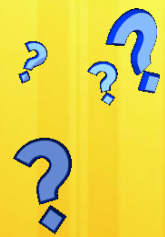

در هر جامعه مجموعه ای از هنجارها وجود دارند که عموم افراد از آنها پیروی می کنند؟

اگر افراد از هنجارها یا شیوه های مورد قبول گروه یا جامعه پیروی نکنند، چه اتفاقی می افتد؟

ارزشها:

ارزش چیست؟ یعنی اینکه اموری را خوب، مطلوب و مثبت تلقی کنیم

نمونه هایی از ارزشها را نام ببرید

هر فرد یا اعضای هر گروه و جامعه، اموری را با ارزش می دانند و امور دیگری را ناپسند تلقی می کنند.

ارزش های دینی، انسانی و اجتماعی کدامند :

کمک به دیگران،

صداقت

شجاعت

دفاع از وطن.

احترام به سالمندان

حمایت از مظلوم،

عقاید

یکی از عوامل مهمی که در شکل گیری ارزش ها مؤثر است،

مثال صدقه دادن و انفاق برای فرد مسلمان یک ارزش است

این ارزش ناشی از اعتقادی است که ما به جلب خشنودی خداوند و اطاعت از او داریم.

ملاک سنجش ارزش ها و هنجارها برای ما مسلمانان چیست ؟

برای ما که مسلمان هستیم، **اعتقادات اسلامی** ملاکی است که با آن هنجارها و ارزش ها را می سنجیم و هر کدام را که با این اصول اعتقادی سازگاری دارند، می پذیریم.

خودسنجی

اتعاریف فرهنگ چیست

۲: اجتماعی شدن یا جامعه پذیری چیست

۳: فرایند اجتماعی شدن نخست در کجا رخ می دهد؟ چگونه؟ با ذکر مثال؟

۴: انواع لایه های فرهنگ یک جامعه را بیان کنید؟ با ذکر مثال؟

۵: رابطه ی ارزش ها و هنجارها را بنویسید؟ با ذکر مثال

۶: هنجارها چه مواردی را شامل می شوند؟

۷: عوامل مختلفی می توانند نمادها، ارزش ها و هنجارهای یک جامعه را تغییر دهند و در فرهنگ آن جامعه تغییر و دگرگونی پدید آورند. در باره این عوامل و چگونگی تأثیر آنها بر فرهنگ گفت و گو کنید و مثال هایی بیاورید

